

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate Examination 2026
Polish
Higher Level
Monday 15 June Morning 9:30 - 12:00
180 marks

Examination Number

----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Date of Birth

		/			/		
----------------------	----------------------	---	----------------------	----------------------	---	----------------------	----------------------

For example, 3rd February
2005 is entered as 03 02 05

Centre Stamp

Instructions

There are **two** sections in this paper.

This examination carries 180 marks in total.

Section A – Reading Comprehension

100 marks

Read the **two** texts and answer **all** questions.

Section B – Written Production

80 marks

Answer **THREE** questions – Question 3 (a) or (b) or (c), Question 4 (a) or (b) or (c) **AND** Question 5 (a) or (b) or (c).

Write your answers in blue or black pen.

Write your answers in the spaces provided in this booklet. There is space for extra work at the end of the booklet. Label any such extra work clearly with the question number and part.

This examination booklet will be scanned and your work will be presented to an examiner on screen. **Anything that you write outside of the answer areas may not be seen by the examiner.**

Odpowiedz na wszystkie pytania.

Pytanie 1

Największy polski himalaista

1. Jerzy Kukuczka zdobył wszystkie (jest ich 14) ośmiotysięczniki świata w rekordowym czasie, w niespełna 8 lat. Był drugim człowiekiem, który tego dokonał. Tak pisał on o swojej pasji: „4 września 1965 roku kolega zabrał mnie na Podlasie, do północno-wschodniej Polski. To dzięki niemu zobaczyłem, jak ludzie się wspinają. Tam po raz pierwszy dotknąłem chropowatej powierzchni, podciągnąłem się na rękach... Wyczułem, że trzymam się skały i potrafię ją pokonać. Od tej pory wszystko inne przestało się liczyć. Rok później, po 11-dniowym kursie, zdobyłem Zamarłą Turnię (2125 m n.p.m.) – niezwykle niebezpieczny szczyt w Tatrach. Góry stały się dla mnie sensem życia.

2. Rok 1980, Mount Everest.

Wyruszyliśmy z Polski w marcu. W Himalajach przygotowania do zdobycia szczytu zajęły nam około 9 tygodni. Było nas ośmiu, jednak kierownik wyprawy zdecydował, że Andrzej Czok i ja powinniśmy zdobywać szczyt pierwsi, bo mamy najlepszą kondycję.

3. Do obozu 5 (na wysokości 8300 m n.p.m.) doszliśmy z Andrzejem po przymocowanych tu linach. Rozbiliśmy lekki namiot, weszliśmy do śpiworów i podpieliśmy się do butli z tlenem. Sen był spokojny, płuca wreszcie mogły się „najeść”.

4. Z obozu 5 wyruszyliśmy o piątej, korzystając z rozwieszonej dzień wcześniej liny, lecz ta szybko się skończyła. Leżał świeży, głęboki śnieg. Poruszanie się w nim osłabiało siły. Po wyjściu z namiotu ustawiłem w butli przepływ tlenu na 1-2 litry w ciągu minuty – tyle potrzebuje organizm ludzki w czasie snu. Kiedy pokonywałem jakąś nierówność, zmieniałem go na 8 litrów. Szliśmy znacznie dłużej, niż planowaliśmy. Płuca coraz słabiej nadążały za wysiłkiem. Usłyszałem słowa Andrzeja:

— Moja butla jest pusta!

Moja też...

5. — I co? Idziemy? — zapytał Andrzej.

— Oczywiście! Jesteśmy za blisko szczytu, żeby zrezygnować.

Była to zwięzła, męska rozmowa. Przez radiotelefon poinformowaliśmy naszą bazę u podnóża góry o zaistniałej sytuacji. Doszliśmy do wniosku, że od tej pory jest to już wyłącznie nasza sprawa, nasze płuca, nasze być albo nie być. Porzuciliśmy puste butle. Zostało nam 100 metrów, co w dobrych warunkach nie powinno zająć więcej niż 45 minut.

6. Na szczyt dotarliśmy jednak po dwóch godzinach. Ponownie połączyliśmy się z bazą. W słowach kolegów słychać było radość, ale i ulgę. Wtedy dopiero dotarło do mnie, że rzeczywiście stało się coś ważnego, że mam pod stopami najwyższą górę świata. Długo musiałem czekać na powrót równego oddechu. Ze szczytu Mount Everest zabraliśmy na pamiątkę flagę brytyjską, umieszczoną tu kilka dni temu. Ja zabrałem też kilka kamieni.

7. Godzina siedemnasta – zaczynamy schodzić. W szkole średniej trenowałem bieganie. Zdarzało się, że dobiegając do mety, miałem przed oczami czarne plamy. Teraz było podobnie, ale trwało to znacznie dłużej. Odczuwałem brak tlenu. Wróciliśmy tą samą drogą, którą weszliśmy na szczyt. Staraliśmy się nie zgubić własnych śladów. Po pewnym czasie zrobiło się ciemno, ślady zniknęły. Instynktownie usiłowałem utrzymać właściwy kierunek, marząc, żeby trafić na zostawioną tu gdzieś przez nas linę.

8. Czekaliśmy aż się rozjaśni. Poślizgnąłem się, upadłem i zacząłem się turlać. Po kilkunastu metrach udało mi się zatrzymać. Starłem się wygrzebać ze śniegu i złapałem przy tym... za linę! Po niej zeszliśmy do naszego namiotu. Przypadek uratował nam życie.

9. Dochodzi godzina dwudziesta druga. Chce się nam pić, ale zmęczenie bierze górę. Zasypiamy. W pewnym momencie czuję na sobie ogromny ciężar. Nie mam czym oddychać! Wpadam w panikę! Budzi się Andrzej. Udaje się nam wydostać z namiotu, ale jesteśmy bez butów. Zaczynamy odgarniać bezustannie zsuwające się na namiot masy śniegu. W końcu przejaśnia się. Odnajdujemy buty, wkładamy je. Na nic więcej nie mamy już sił... Schodzimy niżej...

10. W obozie 4 czeka na nas dwóch uczestników naszej wyprawy z termosem herbaty. Piję ją łąpczywie. Jest to pierwszy napój, jaki mam w ustach od 36 godzin. Potem schodzimy jeszcze niżej...

W Polsce dostajemy złote Medale za Osiągnięcia Sportowe. Poznają smak sławy...”

[Zaadaptowane z: J. Kukuczka, *Mój pionowy świat*]

Odpowiedz **po polsku** na pytania od (a) do (f).

(a) Uzupełnij tabelę o początkach pasji Jerzego Kukuczki:

(akapit 1)

(i)	osoba, która go zachęciła	
(ii)	miejsce pierwszej styczności ze wspinaczką	
(iii)	pierwszy zdobyty szczyt	

(b) Dla Jerzego Kukuczki góry stanowiły najwyższą wartość. Zacytuj zdanie, które to potwierdza.

(akapit 1)

--

- (c) Czego dowiadujemy się na temat pobytu Jerzego Kukuczki w obozie 5? Podaj **3** szczegóły.
(akapit 3)

- (d) Z jakimi trudnościami mierzył się Jerzy Kukuczka, kiedy zaczynał schodzić ze szczytu Mount Everest?
(akapit 7)

- (i) Związanymi z własną kondycją. Wymień **jedną** trudność.

--

- (ii) Związanymi z otoczeniem. Wymień **dwie** trudności.

- (e) Podkreślone wyrazy zastąp synonimami.
Zdania, z których pochodzą, powinny zachować swoje znaczenie.

- (i) Zostało nam 100 metrów, co w dobrych warunkach nie powinno zająć więcej niż 45 minut.
(akapit 5)

dobrych –

- (ii) Przypadek uratował nam życie.
(akapit 8)

uratował –

- (f) Co zmieniło się w życiu Jerzego Kukuczki po powrocie do Polski?
(akapit 10)

Answer questions **(g) – (j)** in English.

- (g)** What difficulties did Jerzy Kukuczka and Andrzej Czok encounter on their way to the summit of Mount Everest? Give **four** details. (paragraph 4)

- (h)** What did we learn about Jerzy Kukuczka's experience at the summit of Mount Everest? Give **three** details. (paragraph 6)

- (i)** What is said about Jerzy Kukuczka's night in the tent? Give **four** details. (paragraph 9)

- (j)** Based on the text, indicate if the following statements are **true** or **false**. Put a tick (✓) in the appropriate boxes.

		True	False
(i)	The Mount Everest expedition left Poland in April. (paragraph 2)		
(ii)	Jerzy Kukuczka trained in running before he began his climbing career. (paragraph 7)		

Pytanie 2

Perły z odzysku

propertynews.pl

1. Światowy Dzień Second-Handów obchodzony jest 17 sierpnia. Święto to narodziło się siedemnaście lat temu w USA. To w tym kraju w 1902 roku pastor* kościoła metodystów otworzył pierwszy sklep z rzeczami używanymi. Do ich zbierania i drobnych napraw zatrudniał on ubogich. W Europie pierwsze second-handy pojawiły się w Niemczech w latach sześćdziesiątych. W Polsce rozwinęły się one w latach dziewięćdziesiątych i często nazywane są *lumpeksami* czy *ciucholandami*.

2. Regularne kupowanie rzeczy używanych deklaruje 42% Polaków. To jeden z najwyższych wyników w Europie! Polacy pozbyli się wstydu, że kupują towary, które nie są nowe. Zaczęli patrzeć na rzeczy z drugiej ręki z punktu widzenia ekologii. Rozumieją oni coraz lepiej, jak działa rynek produkcji odzieży i co to jest szybka moda.

3. Największy procent wśród kupujących rzeczy używane stanowią osoby młode, w wieku od 18 do 34 lat. Ludzie znajdujący się w tym przedziale wiekowym najbardziej zwracają uwagę na to, co jedzą i jak żyją. Chcą, by ich wizerunek i ubranie zgodne były z wartościami, które wyznają. Sporo z nich jest zwolennikami życia w zgodzie z naturą. Noszenie ubrań z drugiego obiegu to ich manifest!

4. Obecnie wielu właścicieli lumpeksów nazywa swoje sklepy *sklepami vintage*. Zmieniają oni też sposób, w jaki eksponują ubrania i dodatki – robią to z pomysłem. Ewoluuje także klimat tych miejsc – panuje w nich przyjemna atmosfera. Do sklepów vintage przychodzą zwolennicy dobrej jakości i marek z tradycją. Klientów przyciągają starannie uszyte ubrania i materiały świetnego gatunku: lny, jedwabie, bawełna. Niewielu Polaków wie, że w światowym rankingu miast z największą ilością sklepów vintage i second-handów Kraków zajął drugie, po Los Angeles, miejsce!

5. Polacy chętnie dokonują zakupów z drugiej ręki także w aplikacjach internetowych, jak na przykład Vinted. Platforma ta, pojawiając się w reklamie telewizyjnej, przesunęła granicę akceptacji. Kilka lat temu promowanie używanych ubrań w telewizji było nie do pomyślenia! Przesłanie tego wirtualnego second-handu brzmi: „Chcesz fajnie wyglądać i czuć się lepiej – kupuj z drugiej ręki!”. Vinted nie powoduje wyrzutów sumienia ani nie przypomina, że kupując w tradycyjnym sklepie, powiększamy zysk nieetycznych koncernów odzieżowych.

pastor – duchowny, odpowiednik księdza w kościele katolickim*

6. Są osoby, które chcą sprzedać niepotrzebne rzeczy, a nie mają zbyt wiele czasu na ich fotografowanie, opisywanie i wysyłkę. Tu świetnym rozwiązaniem są sklepy typu Bazar Miejski. Wystarczy wypełnić zgłoszenie w aplikacji i zanieść rzeczy do ich placówki. Sprzedają za darmo obsługę sklepu. Opłata za tę usługę wynosi 25% zysku. Zaletą Bazaru Miejskiego jest redukcja śladu węglowego, bo sprzedający nie wysyła paczek. Wszystko odbywa się stacjonarnie.

7. Klienci second-handów dokładają swoją cegiełkę do wspierania wartości społecznych. Towary z drugiego obiegu czasami wymagają naprawy lub przeróbki. Zyskują na tym drobni rzemieślnicy, jak krawcowa czy szewc. Eksperci przewidują, że za dziesięć lat rynek rzeczy z drugiej ręki będzie stanowił aż 65% całego rynku odzieżowego. To może zapewnić przyszłość wielu małym zakładom usługowo-naprawczym.

8. Opanowanie sztuki wyprzedawania i zastępowania ubytków w szafie rzeczami używanymi może być... terapią. Psychologowie radzą: „Powinniśmy mieć szafę *ruchomą* i tak, jak zmieniają się nasze role życiowe, tak powinien zmieniać się nasz styl”. Mówią oni też, że warto dać sobie przyzwolenie na żegnanie się z rzeczami. Pozbywanie się ich jest odświeżające. Zachęcają oni do kupowania ubrań, które nie są drogie, bo zakupy za duże pieniądze u większości z nas budzą poczucie winy.

9. Celebryci, tacy jak: Michał Zięń, Monika Brodka czy – córka premiera Polski – Kasia Tusk, którzy grają w otwarte karty, mówiąc o kupowaniu używanych ubrań, skutecznie wspierają popularyzację tego trendu.

Do second-handów chętnie zaglądają młodzi mężczyźni, to oni są najczęstszymi nabywcami krótkich naszyjników z pereł, bo chcą mieć taką biżuterię, jak ich idole. Oni też szukają: wełnianych marynarek, koszulek z logo zespołów muzycznych, ubrań z lat dziewięćdziesiątych.

Wśród ubrań z drugiej ręki kryją się niepowtarzalne perły, które czekają na swoje odkrycie...

[Zaadaptowane z: *Twój Styl*]

Odpowiedz **po polsku** na pytania od **(a)** do **(f)**.

(a) Uzupełnij tabelę o pierwszym sklepie z rzeczami używanymi:

(akapit 1)

(i)	kiedy powstał	
(ii)	pomysłodawca	
(iii)	jedno zadanie pracowników	

(b) Co zmieniło się w podejściu Polaków do zakupów z drugiej ręki? Podaj **2** szczegóły. (akapit 2)

(c) Dlaczego młode osoby chętnie kupują rzeczy używane? Wymień **2** szczegóły. (akapit 3)

(d) Jakie rady dają kupującym psychologowie? Podaj **2** szczegóły. (akapit 8)

(e) Co młodzi mężczyźni kupują w second-handach? Podaj **2** szczegóły. (akapit 9)

(f) Wyjaśnij znaczenie podanych wyrażen w kontekście przeczytanego tekstu:

(i) dokładać cegiełkę (akapit 7)

--

(ii) grać w otwarte karty (akapit 9)

--

Answer questions (g) – (j) in English.

(g) What attracts shoppers to vintage shops? Explain in detail.

(paragraph 4)

(h) What did you learn about Vinted? Give **three** details.

(i) What are the advantages of selling things at the Bazar Miejski? Give **four** details.

(paragraph 6)

(j) Based on the text, indicate which statement below is correct.

Put a tick (✓) in the appropriate box. Choose **one** statement only.

(i) Second-hand shops first appeared in Europe in the 1970s.

☐

(ii) There are more vintage shops in Kraków than in Los Angeles.

☐

(iii) Second-hand items always require alterations.

☐

(iv) Kasia Tusk supports the idea of second-hand shops.

☐

Pytanie 3

Odpowiedz na pytanie **(a)** lub **(b)**, lub **(c)**, używając około **200** słów.

- (a)** Czy zgadzasz się z tym, że wspinaczka wysokogórska to sport, który jest wyłącznie dla wybranych? Udziel odpowiedzi, odwołując się do tekstu numer 1.

lub

- (b)** Co sądzisz na temat kupowania rzeczy z drugiej ręki? Wyraź swoje zdanie, odwołując się do tekstu numer 2.

lub

- (c)** Polska jest atrakcyjnym krajem dla młodych ludzi. Przedstaw swoją opinię na ten temat.

Pytanie 4

Odpowiedz na pytanie **(a)** lub **(b)**, lub **(c)**, używając około **200** słów.

(a) Inaczej to wszystko planowałem.

Napisz **opowiadanie**. W treści uwzględnij punkty:

- obietnica, której nie powinienem złożyć
- złe samopoczucie i wizyta u lekarza
- tydzień w domu pod opieką starszej siostry
- niespodzianka

lub

(b) Napisz **list** do osoby w Polsce, z którą korespondujesz od dłuższego czasu.

Porusz następujące kwestie:

- pies ze schroniska
- wydałem całe oszczędności
- akcja – sprzątam naszą miejscowość
- zmiana w planach na kolejny rok

lub

(c) Wakacje – czas odpoczynku i wyjazdów. Zredaguj wpis na **blog**.

Porusz następujące kwestie:

- przygotowanie do wyjazdu do Polski
- ciekawe miejsca, które odwiedziłem
- nie polecam, bardzo się zawiodłem
- zakupy w Polsce

Pytanie 5

Odpowiedz na pytanie **(a)** lub **(b)**, lub **(c)**, używając około **150** słów.

(a) Spójrz na zamieszczony obok obrazek.

- Opisz w 3 – 4 zdaniach, co na nim widzisz.
- Obowiązki domowe, których nie lubisz. Wymień 2 i uzasadnij.
- Czy płacenie dzieciom za wykonywanie prac w domu to dobry pomysł? Podaj 2 argumenty za lub przeciw.
- Czy tradycyjny podział zadań na męskie i żeńskie nadal obowiązuje? Wyjaśnij.

roquette.com

lub

(b) Spójrz na zamieszczony obok obrazek.

- Opisz w 3 – 4 zdaniach, co na nim widzisz.
- Akademik czy dom rodzinny – co jest lepszym wyborem w czasie studiów? Uzasadnij, podając 2 powody.
- Czy wspólne mieszkanie kilku pokoleń to dobry pomysł? Wyjaśnij.
- Czy w przyszłości wolałbyś mieszkać w apartamencie, czy w domu? Podaj 2 powody.

studiuj .pl

lub

(c) Spójrz na zamieszczony obok obrazek.

- Opisz w 3 – 4 zdaniach, co na nim widzisz.
- Transport publiczny za darmo – dobry czy zły pomysł? Podaj 2 argumenty.
- Wolisz podróż pociągiem czy autobusem? Uzasadnij swój wybór.
- Samochody elektryczne – jesteś za czy przeciw? Dlaczego?

wygodnyrower.pl

[illegible]

[illegible]

Do not write on this page

Copyright notice

This examination paper may contain text or images for which the State Examinations Commission is not the copyright owner, and which may have been adapted, for the purpose of assessment, without the authors' prior consent. This examination paper has been prepared in accordance with section 53(5) of the Copyright and Related Rights Act, 2000. Any subsequent use for a purpose other than the intended purpose is not authorised. The Commission does not accept liability for any infringement of third-party rights arising from unauthorised distribution or use of this examination paper.

Leaving Certificate – Higher Level

Polish

Monday 15 June

Morning 9:30 - 12:00